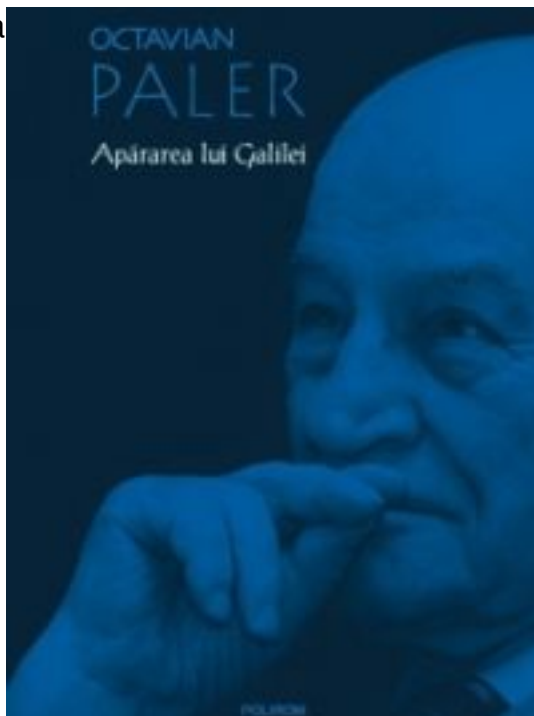

Apararea lui Ga

lilei este un eseu care te poate face sa te indragostesti de Paler. Una dintre cartile a carei profunzime te face sa te gandesti ore intregi la fiecare paragraf. In mod neasteptat pentru un scriitor, meritul lui Octavian Paler nu este acela ca stie sa spuna lucrurile astfel incat sa le faca mai frumoase decat sunt, ci acela ca reuseste sa isi explice, sa puna in cuvinte, lucruri pe care toti le gandim, toti le simtim. Nu toti il vor inghiti pe Paler, dar cei carora le plac jocurile de cuvinte, cei care mediteaza frecvent asupra lucrurilor marunte din viata, cei care pretuiesc cu adevarat fiecare secunda pe care o petrec traind, vor fi impresionati de adancimea gandirii sale.

Apararea lui Galilei este o carte aparuta in 1978 (atunci cand Paler avea 50 de ani) si reeditata (cu mici adaugiri/modificari), 20 de ani mai tarziu. Sunt peste 200 de pagini de dialog, un dialog imaginar intre autor si Galileo Galilei. De ce Galileo Galilei? Pentru ca el a fost o persoana respectata, un geniu, care ajunsese la un moment dat sa poata demonstra faptul ca pamantul se invarteste, iar Inchizitiei nu i-a placut acest lucru. Drept urmare, pentru a evita sa fie ars pe rug, Galilei a fost nevoit (sau nu!, in opinia unora) sa abjure, sa "recunoasca" fortat ca a gresit si ca Inchizitia a avut, ca intotdeauna, dreptate. (Dupa momentul abjurarii, Galilei roteste celebrele cuvinte "eppur si muove"- si totusi, se misca). Dupa ce abjura, Galilei este trimis intr-un mini-exil, intr-un loc in care poate sa se plimbe liber intr-un anumit perimetru dar nu are voie sa aiba vizitatori iar acesta este locul in care el isi traieste ultima perioada a vietii.

Acesta este si locul in care autorul "reuseste sa ajunga" pentru a putea purta cu Galileo Galilei un dialog ce se intinde pe tot parcursul cartii, un dialog in care cei doi discuta, in parte, fiecare acuzatie ce i se aduce lui Galilei. Pe scurt, acesta traieste, asa cum spune chiar el, intre doua

inchizitiei. Una care l-a condamnat și aproape l-a omorât (dar care l-a făcut să aprecieze viața la adevarată ei valoare) și una formată din oamenii care îl condamnă pentru faptul că nu a ales să moară ca un martir, aparând o idee de care era convins.

Apararea lui Galilei este de departe cea mai bună carte citită de mine anul acesta și una dintre cărțile care mă fac să îmi pară rău pentru că nu pot exprima mai bine modul în care cartea mă face să mă simt. Și pentru acest lucru îl învidiez pe Octavian Paler.

“- Galilei, orice inchiziție urmărește să creeze două realități. Una la vedere. Alta ascunsă. Controlând realitatea aflată la vedere, Inchiziția o controlează și pe cea ascunsă. În felul acesta, oamenii se obișnuiesc că nu contează ce crezi. Contează ce spui. Și fiecare spune ceea ce l se cere să spună, ceea ce simte că trebuie să spună, dacă ține să-și apere pielea. La început o face din silă, apoi din obișnuință. Și, după aceea, mulți o fac din interes. Rezultatul? Îl cunoști. L-ai văzut. Încet, încet, fiecare înțelege că toți cei din jur mint, se prefac, au grijă să nu riste. Și se întreaba: de ce eu aș proceda altfel? Ideea însăși de a fi sincer într-o lume în care doar ipocrizia e răsplătită ajunge să pară o nebunie, o prostie.

- Nu e normal ca oamenii să se apere? Nu tot ne naștem cu vocația de martiri.

- Așa e. Accepta, totuși că atotputernicia Inchiziției nu se bazează doar pe frică. Se bazează pe zelul celor înfricoșați de a se arăta nepericuloși... Inchiziția nu ținea să-ți schimbe ideile. Îi era de ajuns să dovedească tuturor că nici tu nu îndrăznești să spui ce crezi. În clipa aceea mulți oameni și-au spus, probabil, că nu mai puteau spera nimic: “Dacă Galilei n-a cîțezat, având probe clare că pământul se învârteste, cum o s-o facem noi?”

“- Vina mea, prin urmare, e că nu m-am sacrificat ca să întretin o minciună. Chiar nu interesează pe nimeni ca aveam șaptezeci de ani când am abjurat?

- Ce importantă are vârsta în cele întâmplate?

- Uriasa. La saptezeci de ani e foarte greu sa mai fii trufas. Nu-ti mai arde sa sfidezi nimic, dupa ce intelegi ca unica sfidare pe care ai dori-o nu ti-o mai poti ingadui. Cand vei ajunge la varsta mea, vei pricepe ca e mult mai usor sa fii erou la douazeci de ani. Atunci, moartea poate fi privita cu impertinenta. La saptezeci de ani, asa ceva nu mai e posibil. Devii mai modest si in privinta adevarului. Marile adevaruri, ca acela ca pamantul se invarteste, trece pe planul al doilea. Te preocupa micile adevaruri. Ca te dor oasele, ca-ti tremura usor mana, ca, uneori, ti se incetoseaza privirea. Devii recunoscator pentru fiecare zi care iti mai e permisa. Numai la batranete afli ca o mare iubire e mai aproape de suferinta decat de fericire."

Sursa: Bookblog.ro

NOTA: Aceasta carte poate fi cumparata in Sighet de la LIBRARIA LUCEAFARUL.